

Provinciale Staten van Fryslan
T.a.v.
Partij voor de Dieren, Menno Brouwer
SP, Hanneke Goede
D66, Danny van der Weijde-Hoogstad
GrienLinks, Jochem Knol

Leeuwarden, 16 mei 2023

Verzonden, 16 MEI 2023

Ons kenmerk : 02107142
Afd./Opgave : Groen Fryslân
Behandeld door : R.M.K. van Bodegom / (058) 292 59 25 of r.m.k.van.bodegom@fryslan.frl

Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen openbaarmaking natuurdoelanalyses

Geachte heer Brouwer, mevrouw De Goede, heer Van der Weijde-Hoogstad en heer Knol,

Bij brief van 4 april 2023 (kenmerk 02099815) heeft het College uw Staten geïnformeerd over de voortgang en planning van de Friese natuurdoelanalyses (NDA's). Voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) worden natuurdoelanalyses van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden opgesteld. Daarmee wordt aangegeven hoe het gaat met beschermde natuur en welk effect maatregelen zullen hebben. Met het Rijk is afgesproken dat de Provincies deze analyses 1 april 2023 gereed zouden hebben. De analyses vormen belangrijke input voor het opstellen van de gebiedsprogramma's van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) is opgenomen dat deze gebiedsprogramma's op 1 juli 2023 gereed zijn.

Het College houdt voor de natuurdoelanalyses nu als opleverdatum 1 juli 2023 aan, dezelfde datum waarop ook het gebiedsplan FPLG gereed moet zijn.

De schriftelijke vragen die op 11 april 2023 op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde zijn binnengekomen van de fracties van PvdD, Grien Links, SP en D66, beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1:

Wat is de oorzaak van het later aanleveren van NDA's en wat zijn de gevolgen voor de oplevering van het Fries Nationaal Programma Landelijk Gebied?

Antwoord vraag 1:

Bij aanvang van het proces van de NDA's in april 2022 werd landelijk bestuurlijk afgesproken dat op 1 april 2023 alle provincies NDA's gereed zouden hebben. Afgesproken werd, door het korte tijdsbestek, dat de analyses op basis van de beschikbare gegevens uitgevoerd zouden worden. Provincie Fryslân heeft zich ten volle ingezet om de datum van 1 april 2023 te halen. Echter zijn de omvang, afspraken en consequenties rondom de NDA's in deze korte tijd veelvuldig veranderd. Dit heeft consequenties gehad voor de planning van de NDA's, zowel voor de provincies als voor de Ecologische Autoriteit. Zo werd 1) in november 2022 het Veegbesluit vastgesteld en nieuwe aangewezen soorten en habitattypen dienden toegevoegd te worden aan de ecologische analyse, en kreeg Fryslân onder andere de toevoeging van nieuw stikstofgevoelig gebied (Oudegaasterbrekken, Fluessen e.o.) en 2) werd de scope van de NDA's uitgebreid van een analyse op de staat van instandhouding en doelmatigheid van uitgevoerde en geplande maatregelen, naar suggesties en handreiking voor nieuw uit te voeren maatregelen.

Het later aanleveren van de NDA's heeft geen gevolgen voor de oplevering van het FPLG. De uitkomsten op hoofdlijnen uit de NDA's zijn bekend en geven voldoende informatie om te gebruiken voor het opstellen van de FPLG.

Vraag 2:

Welke provincies hebben de analyses inmiddels aangeleverd en wat is de uitkomst daarvan?

Antwoord vraag 2:

Op de website van de Ecologische Autoriteit is in te zien welke provincies al één of meerdere NDA's hebben aangeleverd (www.ecologischeautoriteit.nl/adviezen). Hier zijn ook de eerste beoordelingen gepubliceerd. Algemeen is het beeld dat de staat van de natuur er slecht voor staat en als belangrijkste factoren worden verdroging, verzuring en versnippering aangegeven. Er zijn momenteel (03-05-2023) 11 afgeronde en gepubliceerde adviezen van de Ecologische Autoriteit uitgebracht. Bij deze adviezen is een samenvatting in te zien van de uitkomsten. Er zijn 13 lopende beoordelingen waarvan de adviezen nog niet zijn gepubliceerd. Bij de 11 afgeronde en gepubliceerde adviezen is het devies veelal om de NDA's te verbeteren met aanvullende informatie zodat goede besluiten genomen kunnen worden in de gebiedsprogramma's. Tegelijk moet niet gewacht worden met maatregelen tot alle kennis compleet is. Een aantal knelpunten en oorzaken zijn duidelijk. De Ecologische Autoriteit adviseert om daar nu al tot actie over te gaan.

Voor een actueel overzicht verwijzen wij u naar de website van de Ecologische Autoriteit zoals hiervoor aangegeven.

Vraag 3:

In Noord-Brabant laten naar verluid de analyses een verslechterd beeld van de natuur zien. Bent u bekend met deze analyses? Is er contact met de andere provincies over de uitkomsten? Welke uitspraken kunt u doen over de Friese situatie en de aanpak rondom de NDA's, naar aanleiding van het beeld van de NDA's uit Brabant?

Antwoord vraag 3:

Wij zijn op hoofdlijnen bekend met de NDA's van Noord-Brabant. De NDA's van de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant laten een verslechterd beeld zien van de natuur. De problemen worden veroorzaakt door een mix van verzuring, vermesting en verdroging, dat per gebied verschilt. In elk gebied is voor minimaal één plant- of diersoort of hun habitat (natuurlijke leefomgeving) het ecologisch oordeel 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat er – bovenop de huidige of geplande maatregelen – aanvullende maatregelen nodig zijn om de instandhoudingsdoelen te halen. Voor dertien gebieden is stikstof hierbij een knelpunt. Vaak worden meerdere knelpunten genoemd. Aanvragen voor vergunningverlening met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden komen in Noord-Brabant tijdelijk stil te liggen totdat de benodigde aanvullende maatregelen zijn geborgd en de effecten ervan voldoende zeker zijn.

Wij hebben in provinciaal verband contact met de andere provincies over de NDA's, zowel over het opstellen daarvan, als ook de uitkomsten van de NDA's.

Wij kunnen op dit moment n.a.v. de NDA's van Noord-Brabant geen uitspraken doen over de NDA's in Fryslân. Wel kunnen wij verwijzen naar de brief (kenmerk 02098815 met datum 4 april 2023) die wij eerder hebben gestuurd over de voortgang van de NDA's. Hierin hebben wij aangegeven wat de uitkomsten op hoofdlijnen zijn. Dit geldt ook voor het concept-FPLG dat onlangs aan u is opgestuurd.

Vraag 4:

Zijn de twee reeds afgeronde analyses ook voor de Staten inzichtelijk en dus opvraagbaar? Zo ja, kan het College deze aan de Staten verstrekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 4:

Wij willen de NDA's in één keer openbaar stellen. Belangrijkste reden hiervoor is dat we eenduidige NDA's willen opleveren en dat er nog kleine bijstellingen in de bijna gereed zijnde NDA's tot op het eind mogelijk zijn. Ook stemmen wij nog af met terreinbeherende organisaties en andere gebiedspartners.

Vraag 5:

Kan op basis van de eerste twee afgeronde analyses, de overige onderzoeksresultaten en de in gang gezette analyses al een beeld worden geschetst van de staat van de natuur en kan worden aangegeven of dit consequenties heeft voor het te volgen beleid? Zijn deze gegevens ingebracht bij de collegeonderhandelingen? Zullen ze worden ingebracht bij de onderhandelingen?

Antwoord vraag 5:

Elke NDA bevat een overzicht van de doelen in het gebied, een ecologische analyse een synthese met verwacht toekomstperspectief en mogelijke herstelmaatregelen. Uit de NDA's waarvan de ecologische analyse gereed is blijkt dat het in algemene zin niet goed gaat met de natuur in Fryslân.

In het concept FPLG is globaal de eerste uitkomst beschreven: In bijna alle gebieden worden de doelstellingen niet volledig gehaald. In de Natura 2000-gebieden in Zuidoost Friesland (Bakkeveense Duinen, Wijnjeterperschar, Van Oordt's Mersken) zijn de stikstofdepositie en de verdroging de belangrijkste factoren die de natuurkwaliteit onder druk zetten. Dat geldt ook voor de Natura 2000-moerasgebieden in het veengebied van Friesland (Rottige Meenthe, Alde Feanen en Oudegaasterbrekken). Moerashabitattypen als veenmosrietland en vochtige heiden hebben last van verdroging of krijgen niet de juiste kwaliteit water, doordat het kwelwater de wortelzone niet meer bereikt. In de veenmoerassen wordt nu vaak oppervlaktewater aangevoerd om de tekorten in de zomer aan te vullen. Dat leidt tot een andere nutriëntensamenstelling en daarmee vaak tot een achteruitgang van de natuurkwaliteit. Op de Waddeneilanden staan de doelen minder onder druk, omdat daar de stikstofdepositie lager is. Lokaal kan nog wel sprake zijn van vermisting en verdroging in de duinen. Maar het beeld is dat met de juiste natuurherstelmaatregelen en intensiever beheer er een beter perspectief is voor het behalen van de doelen dan voor de Natura 2000-gebieden op het vaste land.

Op basis van de uitkomsten van de definitieve NDA's zal vervolgens in beeld worden gebracht welke maatregelen nodig zijn om de gewenste staat van instandhouding te realiseren. In het FPLG worden hiervoor de handvaten gegeven en dit zal de komende tijd per Natura 2000 gebied verder worden uitgewerkt.

Het FPLG maakt onderdeel uit van de collegeonderhandelingen. Desgevraagd worden de gegevens hiervoor ingebracht.

Vraag 6:

Met het niet tijdig indienen van de NDA's gaat de provincie Fryslân in tegen de afspraken met het Rijk. Draagt het niet naleven van afspraken met het Rijk volgens het College bij aan het zijn van een betrouwbare gesprekspartner?

Antwoord vraag 6:

Wij hebben de Ecologische Autoriteit en het Rijk tijdig geïnformeerd over het niet kunnen aanleveren van de NDA's op 1 april jl. met als belangrijkste reden dat wij kwalitatief goede NDA's op willen leveren. Wij zijn nog steeds goed in overleg met zowel de Ecologische Autoriteit als het Rijk.

Vraag 7:

Is het Rijk akkoord met het uitstel van aanlevering? Zo nee, wat zijn dan mogelijke consequenties c.q. sancties?

Antwoord vraag 7:

Het Rijk en de Ecologische Autoriteit zijn per brief en in ambtelijk contact op de hoogte gesteld van het uitstel van aanlevering. Momenteel beraadt de Ecologische Autoriteit zich nog hoe om te gaan met het uitstel. Wij zijn in afwachting van de reactie. Overigens werd door de Ecologische Autoriteit al eerder een optie geboden om 1 april jl. de NDA's aan te leveren, maar om de beoordeling door de Ecologische Autoriteit na 1 juli a.s. te doen. Het opleveren van de NDA's op 1 juli a.s. past in deze planning.

Inleiding vraag 8 en 9

U leidt de volgende vragen als volgt in: *In de Leeuwarder Courant is recentelijk te lezen dat Mobilisation for the Environment (MOB) vraagtekens bij het Friese uitstel plaatst (Zie onderstaande link). Dit uitstel zou vooral ingegeven zijn vanwege mogelijke negatieve effecten op de vergunningverlening in het geval dat de uitkomsten een verslechterd beeld van de natuur laten zien. Volgens het mediabericht is dat laatste in Noord-Brabant aan de orde.*

[Provincie levert analyses natuurgebieden niet 1 april in maar 1 juli. MOB-voorman Johan Vollenbroek vermoedt opzet om tijd te kopen met vergunningverlening - Leeuwarder Courant \(lc.nl\)](#)¹

Vraag 8:

Heeft MOB hier een punt en zo ja, wat is uw reactie daarop?

Antwoord vraag 8:

De natuurdoelanalyses hebben geen formele juridische status, maar bevatten wel de best beschikbare feitelijke en wetenschappelijke kennis over de staat van de natuur in de Natura 2000-gebieden. Vergunningverlening is verplicht om de best beschikbare kennis te gebruiken bij beoordelingen. Bij een 'Nee, tenzij' of 'Ja mits'-oordeel zal vergunningverlening uiterste terughoudendheid tonen bij het verlenen van natuurvergunningen. Met andere woorden kan vergunningverlening niet zomaar doorgang meer vinden vanwege 'nee, tenzij' of 'ja-mits' oordelen.

De redenen waarom wij de NDA's niet op 1 april jl. openbaar hebben gemaakt zijn beantwoord bij vraag 1 en 4.

Vraag 9:

Als u vindt dat de situatie in Noord-Brabant niet met die in Fryslân te vergelijken is, kunt u dat dan onderbouwen? Bijvoorbeeld met de uitkomsten van de afgeronde analyses? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 9:

Wij kunnen deze vraag nog niet beantwoorden. Wij zullen voor 1 juli een analyse maken welke consequenties de NDA's hebben voor de vergunningverlening in Fryslân. Wij verwachten echter wel dat de consequenties vergelijkbaar zijn als bij andere provincies en dat de NDA's effect hebben op de vergunningverlening, alleen kunnen we op dit moment nog niet de mate waarin aangeven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

A. Schepers, MSc, secretaris

¹ <https://lc.nl/friesland/Provincie-Frysl%C3%A2n-later-met-natuurdoelanalyses.-Opzet-28346464.html>